

דגם תשובות – תלמוד, קטע שלא נלמד, מס' 006571, קיץ תשפ"ב

הערה למעריכים: דברים הכתובים בסוגריים אינם מחייבים את הנבחנים.

1. א. המלווה בחוב המאוחר שהוא הלונה בחוב המוקדם (שמעון) אינו משלם למלווה בחוב המוקדם שהוא הלונה בחוב המאוחר (ראובן), כי שמעון יכול לטעון שאם אכן הוא היה חייב לראובן כסף, ראובן לא היה לוה ממנו אלא תובע את החוב שבשטרו [ולכן מוכח ששמעון אינו חייב לראובן ושטרו של ראובן מזויף או נפרע].
- ב. רב נחמן ורב ששת נחלקו בנוגע לדעת חכמים שמכשירים את שני השטרות, אבל לפי אדמון השטר המוקדם פסול [לקבל]: רב נחמן ורב ששת נחלקו גם לפי אדמון כי בניגוד למשנה כאן מדובר שבעל השטר המאוחר מודה שהשטר של הראשון כשר – בר"ן על הרי"ף דף סד, ע"ב מובאות שתי האפשרויות].
2. א. הקרקע נחשבת לעידית אצל בעל הזיבורית. לאחר שבעל הזיבורית גבה את הבינונית, יש לו זיבורית ובינונית, וכיוון ש"בשלו הן שמיך", דהיינו איכות השדה נקבעת יחסית לשדות שלו, הבינונית שגבה נחשבת לעידית.
- ב. מדובר על בעל הבינונית. הוא גובה זיבורית כי לבעל הזיבורית שלוה ממנו יש בינונית (שנחשבת כאמור לעידית) וזיבורית, ובעל חוב גובה מבינונית, דהיינו לא מהשדה הכי טוב שיש ללווה, ובמקרה הזה – זיבורית.
3. על פי רב ששת, איכות השדה נקבעת על פי רוב האנשים, ולכן אם בעל הזיבורית יגבה את הבינונית, יגבה בעל הבינונית את הבינונית שלו בחזרה מבעל הזיבורית ולא יהיה רווח לאף אחד מן הצדדים. לכן פסק רב ששת שאין צורך לגבות כלל וכל אחד יישאר עם השדה שלו.
4. א. על פי רב נחמן שאמר "זה גובה וזה גובה", הרווח לבעל הזיבורית הוא רק כאשר הוא גבה ראשון, אבל אם בעל הבינונית יגבה ראשון, לא יהיה רווח לאף אחד מן הצדדים [כי בעל הזיבורית רק יחזיר לעצמו את הזיבורית שלו], ואם כן אין צורך לגבות כלל וכל אחד יישאר עם השדה שלו.
- ב. פסיקת רב נחמן היא רק במקרה שבעל הזיבורית הקדים לתבוע את בעל הבינונית.
5. א. בעל הזיבורית יגבה מבעל העידית והבינונית את הבינונית, ובעל העידית והבינונית יגבה מבעל הזיבורית את הזיבורית ואין הבדל מי יגבה תחילה.
- טעם: אם בעל הזיבורית יגבה תחילה, הוא יגבה מבעל העידית והבינונית את הבינונית כדין בעל חוב, אבל בעל העידית והבינונית יגבה מבעל הזיבורית (שיש לו כעת בינונית וזיבורית) את הזיבורית כי "בשלו הן שמיך". אם בעל העידית והבינונית יגבה תחילה, הוא יגבה מבעל הזיבורית את הזיבורית, ובעל הזיבורית יגבה מבעל העידית והבינונית (שיש לו כעת עידית בינונית וזיבורית) את הבינונית כדין בעל חוב.
- ב. בית הדין גובה תחילה מבעל העידית והבינונית כי על פי הדין בעל חוב גובה מבינונית, ולכן יש להקדים גבייה זו.

6.

לאחר יש זיבורית ולאחר יש זיבורית	לאחר יש זיבורית ולאחר יש זיבורית	לאחר יש זיבורית ולאחר יש זיבורית	
1. שניהם לא גובים	3. שניהם לא גובים	5. שניהם גובים	רב נחמן
2. שניהם לא גובים	4. שניהם לא גובים	6. שניהם לא גובים	רב ששת

[הערה למעריכים: תלמידים שפרטו בטור האמצעי גם בנוגע למצבים ששני התובעים לא באו יחד לבית הדין – יש להתייחס בתשובתם בעיקר למצב ששני התובעים באו יחד לבית הדין.]

7. על פי חכמים, שני השטרות כשרים. ומה הטעם ששניהם יגבו? אלא ברור שמדובר שיש אפשרות שאחד הצדדים ירוויח, ואם כן הם סוברים כרב נחמן ש"בשלו הן שמין".
8. א. האוקימתא: הלונה הראשון לווה לעשר שנים, ולאחר שנה הלונה השני לווה לחמש שנים, והם באו לבית הדין לפני תום עשר השנים.
 ב. האוקימתא זו נדחתה כי לא ייתכן שבמקרה כזה יאמר אדמון שהמלווה השני (שהוא הלונה הראשון) יכול לומר למלווה הראשון (שהוא הלונה השני): "אילו הייתי חייב לך כיצד אתה לווה ממני", כי הלונה השני נאלץ ללוות מהלונה הראשון מכיוון שעדיין לא הגיע זמן הפירעון של החוב שהלונה הראשון חייב לו.
9. א. מדובר במשנה שהלונה הראשון לווה לחמש שנים, וביום שנשלמו חמש השנים [יום לפני פירעון ההלוואה] המלווה לווה ממנו. חכמים סוברים שאדם עשוי ללוות כסף ליום אחד, ולכן אף שלמחרת יכול היה לגבות את חובו, בכל זאת לווה מחברו. ממילא אין שום הוכחה ששטרו פסול. לעומת זאת אדמון סובר שאדם אינו עשוי ללוות כסף ליום אחד, ומכיוון שלא המתין לגביית חובו למוחרת מוכח ששטרו פסול.
 ב. על פי תירוץ זה של הגמרא, כבר אין צורך באוקימתא הקודמת של הגמרא שהלונה השני לווה לעשר שנים, אלא אפילו אם הלונה השני לווה בסתם, וסתם הלוואה שלושים יום, אפשר להסביר את המשנה שזמן הפירעון של הלונה הראשון הוא יום למוחרת ההלוואה של הלונה השני, וזמן הפירעון של הלונה השני הוא לאחר שלושים יום.
10. א. מדובר במשנה שאחד מן המלווים מת, והיתומים באים לגבות את החוב. היתומים עצמם יכולים לגבות, אבל אי אפשר לגבות מהם כי אין להם קרקע (ואין המטלטלים של היתומים משועבדים לבעל חוב של אביהם). במקרה כזה גם רב ששת יסכים שאין אומרים שיעמוד זה בשלו וזה בשלו.
 ב. הגובה = היתומים, הראוי לגבות ואין לו = המלווה שנותר בחיים.
11. קושיה א – במשנה כתוב בדעת חכמים "זה גובה וזה גובה", ומשמע ששניהם גובים בפועל ולא שאחד מהם רק ראוי לגבות. קושיה ב – במצב כזה שבו ליתומים אין קרקע ואי אפשר לגבות מהם, גובים קודם מן הצד השני קרקע בעבור היתומים ואז גובים מהם את הקרקע. על פי זה חוזרת הקושיה על רב ששת: מדוע הורו חכמים ששני הצדדים גובים ולא שכל אחד יעמוד בשלו?